

Sygn. akt IV CSK 561/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
Spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą w R.
przy uczestnictwie L. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
o wpis,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 25 lutego 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w B. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 21 listopada 2014 r., którym został utrzymany w mocy wpis dokonany przez referendarza sądowego w dziale II wskazanej księgi wieczystej przez wpisanie wnioskodawcy jako właściciela, w ten sposób, że uchylił w całości ten wpis i oddalił wniosek.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca powołał obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazał

przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączył z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytania: „czy sąd wieczystoksięgowy jest uprawniony do samodzielnego badania lub kwestionowania okoliczności objętych kognicją sądu rejestrowego w ramach wniosku o wpis danych do rejestru przedsiębiorców; czy wydanie orzeczenia w postępowaniu o stwierdzenie wadliwości uchwały powołującej członków rady nadzorczej podmiotu będącego stroną umowy, ma wpływ na ocenę skuteczności zawarcia tej umowy przez zarząd tego podmiotu powołany uchwałą wadliwie powołanej rady nadzorczej”. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej wnioskodawca wywodził z przekroczenia przez sąd drugiej instancji zakresu kognicji przewidzianej dla sądu wieczystoksięgowego przez prowadzenie postępowania dowodowego i rozważanie kwestii obalenia domniemania wynikającego z art. 17 § 1 u.k.r.s, wadliwości uchwał zgromadzenia akcjonariuszy, prawidłowości wpisów w rejestrze o zmianach w Radzie Nadzorczej oraz w zarządzie uczestnika, istnienia causy czynności prawnej, złożenia oświadczenia pod wpływem błędu oraz jego wpływu na byt czynności prawnej, chociaż nie był do tego uprawniony. Wykładnia art. 393 pkt 4 k.s.h. była wadliwa. Dokumenty dołączone do wniosku dawały podstawę do dokonania wpisu, ale nie były przedmiotem oceny Sądu drugiej instancji, natomiast niedopuszczalne było oparcie się na złożonych kserokopiach. Doszło do naruszenia art. 363 § 1 k.p.c. i art. 244 § 1 i 2 k.p.c. Błędna wykładnia przepisów prawa materialnego dotyczyły art. 17 § 1 u.k.r.s., art. 427 § 1 i 3 k.s.h., art. 425 § 1 w związku z art. 427 § 1 i 2 k.s.h., jak też art. 488 § 1, art. 156, art. 410 § 1 i 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy

skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to zagadnienie nowe i dotychczas nierozwiązane w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa i będzie miało znaczenie dla rozpoznania sprawy. Obok sformułowania tego zagadnienia należy wskazać związane z nim konkretne przepisy prawne, wyjaśnić dlaczego dotycząca go problematyka jest istotna oraz przedstawić argumentację przemawiającą za rozbieżnością w orzecznictwie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej objęta art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga od skarżącego wykazania, że zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych dociekań. Naruszenie prawa powinno mieć charakter szczególny i kwalifikowany (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.).

Odniesienie przyczyn sformułowanych przez skarżącego do założeń, na których oparte zostało ich ustawowe uregulowanie wskazuje na to, że kwestie mające przemawiać za występowaniem istotnego zagadnienia prawnego pokrywają się z tymi, które przywołane zostały dla wypełnienia tezy o oczywistej zasadności skargi. Prowadzi to do wewnętrznej sprzeczności, ponieważ ten sam problem nie może być jednocześnie nierozwiązanym dotychczas oraz możliwym do wyjaśnienia bez wnikliwych poszukiwań i rozważań.

W niniejszej sprawie nie wystąpiło istotne zagadnienie prawne w przyjętym rozumieniu. Zakres kognicji sądu w sprawie o wpis prawa dotyczącego

nieruchomości w księdze wieczystej był przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego, które wyznaczyły sferę postępowania sądu w tym typie sprawy. Nie było także podstaw do uznania, że w toku tego postępowania ujawniły się kwestie wskazane w zagadnieniu skarżącego i uznane przez niego za noszące cechy istotności i nowości, wymagające wyjaśnienia, czy też uzupełnienia dotychczas wyrażanego stanowiska. Zastrzeżenia skarżącego dotyczą aspektów związanych ze stosowaniem prawa, nie zaś nierozwiązanym dotychczas zagadnieniem. W odniesieniu do materii wskazanej w drugim pytaniu, należy stwierdzić, że skarżący pomija znaczenie dla skuteczności i ważności czynności prawnych prawidłowości powołania organów osoby prawnej, których osoba ta jest stroną. Nie można zatem uznać, że ma tu miejsce niejasność spełniająca powszechnie uznawane rozumienie zagadnienia prawnego. Nie ma podstaw do przyjęcia, że ściśle określona kognicja sądu wieczystoksięgowego pozwalała na dokonanie wpisu, mimo istnienia istotnych wątpliwości co do skuteczności czynności prawnej, która była jego podstawą. Kwestie związane z wyjaśnieniem uprawnień osób działających jako organy sprzedawcy nie należą do aspektów rozstrzyganych w tym postępowaniu.

Analiza wniosku w kontekście przesłanek oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jego uzasadnienia, podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego postanowienia nie potwierdza zapatrywania skarżącego, że orzeczenie to jest konsekwencją rażącego naruszenia prawa lub podstawowych zasad orzekania.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

jw

[l.n]